

SPRAWOZDANIE

**z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Świdnicy**

w 2024 roku

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy jest gminną jednostką organizacyjną, która nie posiada osobowości prawnej, a jej działalność ma charakter jednostki budżetowej. Ośrodek funkcjonuje na podstawie statutu nadanego Uchwałą nr III/9/10 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 28 grudnia 2010 r.

Głównym celem działalności Ośrodka jest organizowanie, koordynowanie i realizowanie zadań w ramach zadań własnych gminy oraz zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Ośrodek realizuje zadania i świadczenia, które są przyznawane na podstawie obowiązujących przepisów, w szczególności ustaw o:

- pomocy społecznej,
- świadczeniach rodzinnych,
- pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- systemie oświaty, w zakresie pomocy materialnej dla uczniów,
- wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Karcie Dużej Rodziny,
- świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w zakresie potwierdzania prawa do świadczeń zdrowotnych dla podopiecznych.

W 2024 roku dodatkowo Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania określone w ustawach dotyczących:

- szczególnych rozwiązań w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,
- prawa ochrony środowiska – w kontekście pomocy dla osób dotkniętych klęskami żywiołowymi i katastrofami ekologicznymi, szczególnie w związku z powodzią,
- szczególnych rozwiązań służących ochronie odbiorców energii elektrycznej,
- szczególnej ochrony niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku gazu,
- pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje analizę budżetu oraz realizację zadań statutowych w 2024 roku, zgodnie z wymogami art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zgodnie z zapisami ustawy, kierownik Ośrodka corocznie przedstawia Radzie Miejskiej raport z działalności oraz potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

W 2024 roku MOPS koordynował wdrażanie Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miasto Świdnica na lata 2019–2025, a także następujących programów:

- Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica na lata 2024–2026,
- Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Miasto Świdnica na lata 2024–2030,
- Świdnicka Karta Dużej Rodziny (polityka prorodzinna),
- Świdnicka Karta Seniora (polityka społeczna).

Siedziba główna MOPS znajduje się przy ul. Franciszkańskiej 7. W ramach jego struktur funkcjonują:

- Mieszkanie wspomagane (ul. Kopernika 9e/1) – dla co najmniej trzech osób w trudnej sytuacji życiowej, seniorów, osób niepełnosprawnych i chorych wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- Zespół 4 mieszkań wspomaganych oraz 16 mieszkań treningowych (ul. 1-go Maja 23) – dla 30 pełnoletnich mieszkańców Świdnicy, którzy potrzebują wsparcia, ale nie wymagają całodobowej opieki,
- Kluby Seniora:
 - ✓ ul. Malinowa 2 – 30 miejsc,
 - ✓ Osiedle Młodych, ul. M. Kozara-Słobódzkiego 19 – 60 miejsc,

- ✓ Zarzecze (Parafia Miłosierdzia Bożego, ul. Rolnicza 9) – 40 miejsc, zajęcia odbywają się we wtorki w godz. 16:00–18:00,
- Dzienny Dom „Senior+” (ul. Saperów 27) – 130 miejsc,
- Schronisko dla Osób Bezdomnych (ul. Westerplatte 47) – 30 miejsc.

Organizacja i struktura Ośrodka są na bieżąco dostosowywane do obowiązujących przepisów oraz potrzeb wynikających z realizowanych zadań. Aktualne zasady funkcjonowania określa Regulamin Organizacyjny nadany Zarządzeniem nr 22/2022 Dyrektora MOPS w Świdnicy z dnia 21 lipca 2022 r.

W 2024 roku MOPS ściśle współpracował z administracją rządową i samorządową, organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną. Nadzorował realizację zadania publicznego pn. „Pozyskiwanie i dystrybucja żywności”, powierzonego Spółdzielni Socjalnej „MITOS” w ramach otwartego konkursu ofert. Projekt realizowano na podstawie Programu współpracy Gminy Miasto Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2024 rok.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, Ośrodek spełnia wymogi dotyczące zatrudnienia pracowników socjalnych tzn. 1 pracownik socjalny na 2 000 mieszkańców gminy. Wg stanu na dzień 1 stycznia 2025 r., Ośrodek zatrudniał 88 osób, w ramach 85,25 etatów.

Tabela nr 1. Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej

komórka organizacyjna	etaty	
	stan na dzień 1 stycznia 2024 r.	stan na dzień 1 stycznia 2025 r.
Dyrektor	1	1
Zastępca Dyrektora	2	2
Dział Świadczeń Pomocy Społecznej	13	5
Zespół ds. usług opiekuńczych	0	8
Biuro Obsługi Klienta	0	2
Dział Pomocy Środowiskowej	24	22
Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych	5	5
Dział Administracyjno-Organizacyjny	9	9
Dział Finansowo-Księgowy	3	3
Dział ds. Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	7	7
Psycholog	1	1
Dział kadr i płac	2	2
Radca prawny	1,25	1,25
Biuro Projektów Społecznych	0,50	0,50
Klub Seniora, ul. Malinowa	0,75	0,75
Dzienny Dom Senior+	9,50	9
Klub Seniora na Osiedlu Młodych	2	2
Mieszkanie chronione, ul. 1 Maja	1	0
Schronisko dla Osób Bezdomnych	4,75	4,75
ŁĄCZNIE:	85,75	85,25

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy konsekwentnie realizuje swoje zadania, dbając o jakość świadczonych usług i dostosowanie działań do zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej.

Pracownicy MOPS w Świdnicy posiadają odpowiednie wykształcenie i kwalifikacje zgodne z wymaganiami ustawowymi. Systematycznie podnoszą swoje umiejętności zawodowe, uczestnicząc w szkoleniach i warsztatach. W ramach wsparcia dla pracowników Ośrodek zrealizował następujące działania:

- Indywidualne konsultacje psychologiczne – skierowane do pracowników socjalnych, asystentów rodziny, psychologa, członków grup diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego w Świdnicy. Celem konsultacji było wieloaspektowe podejście do pracy, rozwiązywanie trudności merytorycznych i emocjonalnych związanych z wykonywaną pracą, oraz udzielenie wsparcia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji. Pracownicy mieli możliwość zapoznania się z nowymi rozwiązaniami i metodami pracy z klientami. Konsultacje umożliwiły rozwój kompetencji zawodowych w zakresie komunikacji, asertywności, radzenia sobie z emocjami i stresem, pracy z osobami i rodzinami przeżywającymi trudności życiowe, zagrożonymi dysfunkcją i wykluczeniem społecznym, w tym z klientem wieloprogowym, uwikłanym w uzależnienia i przemoc domową. W 2024 roku zrealizowano 22 dni spotkań (po 7 godzin zegarowych), łącznie 154 godziny, z których skorzystało 26 pracowników. Spotkania prowadziła Renata Bibik, doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, psycholog, mediator, terapeuta uzależnień oraz specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Szkolenie wewnętrzne w sprawie omówienia procedury ochrony pracowników w przypadku znieważenia i gróźb ze strony klientów, zarzutów wobec pracownika o przekroczenie uprawnień podczas wykonywania obowiązków służbowych. Szkolenie poprowadził radca prawny MOPS, wzięło w nim udział 24 pracowników socjalnych, asystentów rodziny i przedstawiciel Zespołu ds. kontroli zarządczej w MOPS.
- Szkolenie dotyczące ustawy o ochronie sygnalistów – przeprowadzone przez radców prawnych Ośrodka dla wszystkich pracowników, związane z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów.
- Warsztaty „Pomaganie mężczyznom” – dotyczące umiejętności interpersonalnych, wchodzenia i wychodzenia z kontaktu, a także radzenia sobie ze stresem. Warsztaty obejmowały zagadnienia związane z kontaktem interpersonalnym, umiejętnością pracy w trudnych sytuacjach oraz zarządzania własnymi zasobami i ograniczeniami w pomaganiu.

W związku z trudnymi i złożonymi problemami, z jakimi pracownicy socjalni, asystenci rodziny, członkowie grup diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego i inni pracownicy Ośrodka mają do czynienia, szczególnie w kontekście przemocy domowej, uzależnień, bezdomności, mają oni możliwość korzystania ze wsparcia psychologa Ośrodka. Dodatkowo pracownicy korzystali ze wsparcia specjalistów w dziedzinie interwencji kryzysowej oraz trenera umiejętności społecznych. W sytuacjach bezpośredniego zagrożenia wyposażeni są w środki ochrony, takie jak gaz pieprzowy, telefony służbowe oraz osobiste alarmy akustyczne.

Pracownicy Ośrodka uczestniczyli także w szkoleniach organizowanych przez podmioty zewnętrzne, zarówno stacjonarnie, jak i online. Tematyka szkoleń obejmowała m.in.:

- Szkolenie z zakresu działania komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy.
- Kurs kwalifikujący do pracy z osobami stosującymi przemoc z wykorzystaniem modelu Duluth.
- Superwizja grupowa dla asystentów rodziny.
- Szkolenie w zakresie obsługi procedury „Niebieskie Karty” w systemie POMOST.

- „Seminarium z zakresu przeciwdziałania przemocy – aspekty psychologiczne i prawne”.
- Szkolenia dotyczące depresji u dzieci i młodzieży, samookaleczeń, samobójstw, autyzmu, zaburzeń odżywiania, nadpobudliwości psychoruchowej.
- Wsparcie ofiar handlu ludźmi.
- Planowanie pracy z rodzinami dzieci z problemami emocjonalnymi i zaburzeniami zachowania.
- Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy domowej jako zadanie własne gmin i miast.
- Pomoc społeczna w zakresie bezdomności oraz szkolenie dotyczące przemocy wobec dzieci i osób zależnych.
- Szkolenie dla koordynatorów rodziny pieczy zastępczej i asystentów rodziny pracujących z rodzinami konfliktowymi.

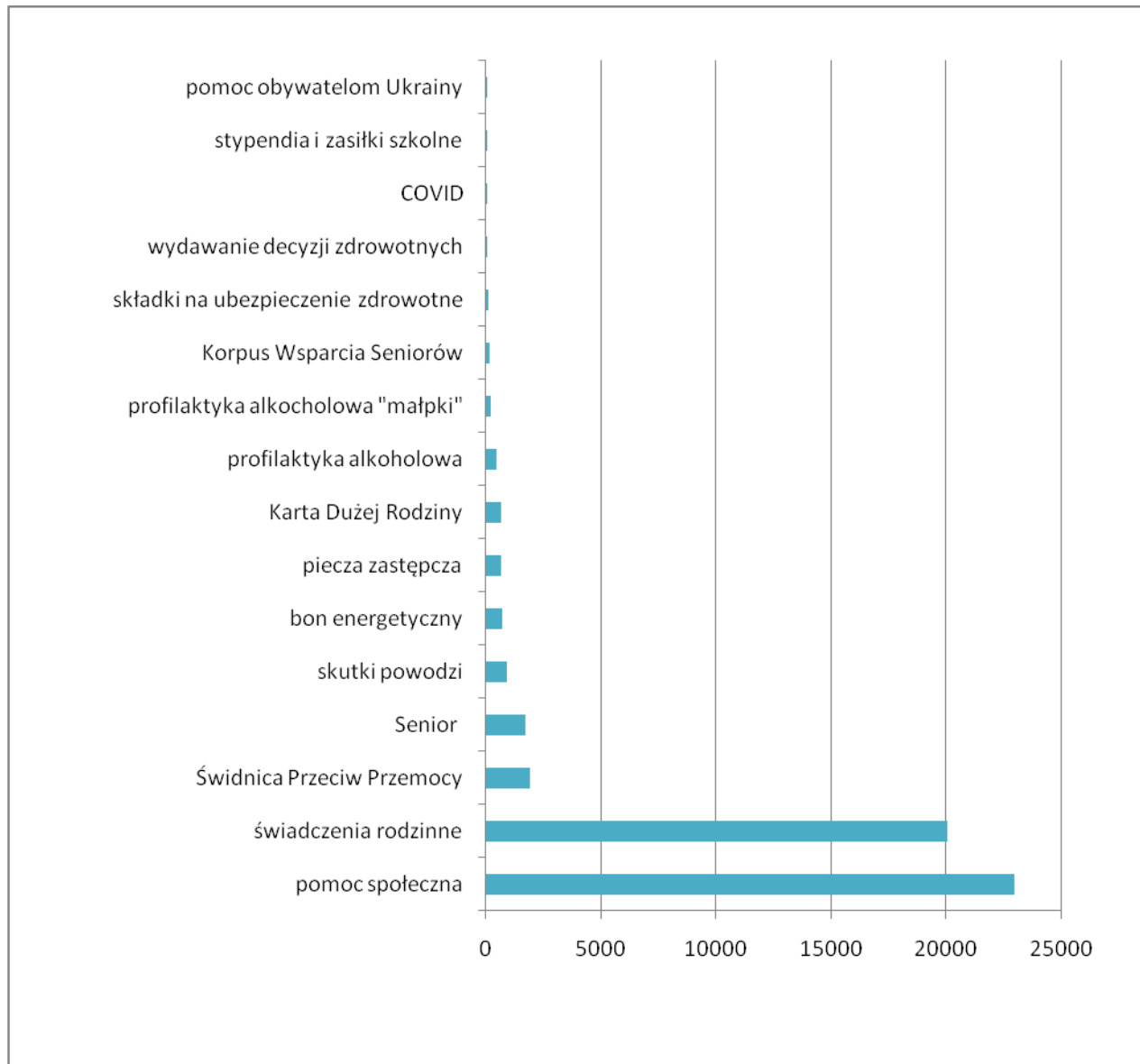
1. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z przepisów prawa na rzecz osób i rodzin przeżywających trudności, w celu ich wspierania, zaspokojenia potrzeb, umożliwienia życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz motywowania do uruchamiania własnych możliwości i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, w jakich się znalazły.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą z budżetu miasta i dotacji rządowych, a zadania dzieli się odpowiednio na własne i zlecone. Na realizację zadań Ośrodka w 2024 r. wydatkowano łącznie kwotę 50.638.077,29 zł, w tym:

- pomoc społeczna – 22.959.575,27 zł,
- świadczenia rodzinne i alimentacyjne – 20.026.822,71 zł,
- profilaktyka alkoholowa – 469.775,47 zł,
- profilaktyka alkoholowa, tzw. „małpki” (środki na realizację lokalnej międzyresortowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu) – 194.000,00 zł,
- piecza zastępcza – 1.900.000,00 zł,
- wydatki z Funduszu Przeciwdziałania COVID – 70.086,92 zł,
- składki na ubezpieczenia zdrowotne – 678.759,87 zł,
- środki z budżetu państwa na realizację Programu Wieloletniego „Senior +” na lata 2021-2025 – 653.600,00 zł,
- program „Korpus Wsparcia Seniorów” – 44.914,30 zł,
- program „Świdnica przeciw przemocy” – 106.319,11 zł,
- świadczenia związane z pomocą obywatelom Ukrainy – 1.723.646,82 zł,
- stypendia i zasiłki szkolne – 151.646,15 zł,
- Karta Dużej Rodziny – 3.353,00 zł,
- wydawanie decyzji zdrowotnych – 13.073,52 zł,
- wydatki na wypłatę świadczenia Bon Energetyczny – 904.983,85 zł,
- wydatki na zwalczanie skutków powodzi – 637.520,30 zł.

Wykres nr 1. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w tys. zł

Zadania realizowane przez Ośrodek w 2024 r. finansowane były ze środków własnych Gminy Miasta Świdnicy oraz środków z budżetu państwa, Unii Europejskiej, w tym w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Tabela nr 2. Wydatki z podziałem na źródło finansowania

źródło finansowania	2022	2023	2024
środki z budżetu gminy	16.044.399 zł	18.179.112,43 zł	20.441.614 zł
środki z budżetu państwa	51.680.875 zł	25.810.232,23 zł	30.090.144 zł
środki z Unii Europejskiej, w tym w ramach NMF	70.547 zł	272.286,41 zł	106.319 zł
łącznie	67.755.821 zł	44.261.631,07 zł	50.638.077 zł

Tabela nr 3. Wydatki z podziałem na zadania

zadania	wydatki		
	2022	2023	2024
zadania własne gminy	16.004.399 zł	26.091.128 zł	27.787.245 zł
zadania zlecone gminie	51.680.875 zł	17.898.217 zł	22.744.513 zł
zadanie z Unii Europejskiej, w tym w ramach NMF	70.547 zł	272.286 zł	106.319 zł
łącznie	67.755.821 zł	44.261.631 zł	50.638.077 zł

2. Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, przede wszystkim w formie wsparcia finansowego, usług, pomocy w naturze oraz w postaci pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego. Kieruje również do domów pomocy społecznej osoby wymagające całodobowych usług opiekuńczych.

Tabela nr 4. Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną

rok	pomoc we wszystkich formach		w tym: pomoc finansowa	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
2022	1.054	1.482	692	985
2023	1.059	1.485	713	1.034
2024	1.018	1.409	669	950

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej we wszystkich formach w 2024 r. zmniejszyła się o 3,41 % w stosunku do roku 2022 oraz o 3,87% do roku 2023, analogicznie odnotowano spadek liczby osób w rodzinach o 4,92 % w stosunku do roku 2022 oraz o 5,12% w stosunku do 2023 r.

Liczba rodzin korzystających w 2024 r. z pomocy finansowej także zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 6,17% (2022 r. o 3,32%), natomiast liczba osób w tych rodzinach zmalała o 8,12% w stosunku do roku 2023 (2022 r. o 3,55%).

Pracownicy socjalni MOPS na bieżąco prowadzą rozeznanie w środowiskach objętych wsparciem. W 2024 r. opieką obejmowali m.in. rodziny:

- uwikłane w problemy uzależnień – 259, w tym 96 ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową,
- uwikłane w problemy przemocy – 224,
- z nadzorem kuratorskim – 104,
- korzystające z żywności w ramach Banku Żywności – 414 (180 dzieci w tych rodzinach).

Rodziny objęte są systemową diagnozą oraz badane są ich możliwości samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych. Dla każdej rodziny indywidualnie dostosowywane są formy pomocy. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej warunkuje trudna sytuacja życiowa oraz posiadane dochody, nie przekraczające kryterium dochodowego, które od 1 stycznia 2022 r. wynosiło: dla osoby samotnie gospodarującej – 776 zł, dla osoby w rodzinie – 600 zł i dla rodziny – suma kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Kryteria dochodowe dla świadczeń z pomocy społecznej podlegają weryfikacji co 3 lata. Od 1 stycznia 2025 r. to kryterium wynosi: dla osoby samotnie gospodarującej – 1010 zł, dla osoby w rodzinie – 823 zł i dla rodziny – suma kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Przyznanie pomocy następuje w formie decyzji administracyjnej, wydawanej na wniosek klienta, w oparciu o przeprowadzony przez pracownika socjalnego rodzinny wywiad środowiskowy. W 2024 r. sporządzono 5 087 decyzji przyznających świadczenia z pomocy społecznej ogółem (o 2 743 decyzji więcej niż w roku poprzednim, co stanowi spadek o 35,03%). Wsparcie finansowe realizowane jest w formach pieniężnych oraz niepieniężnych, przy spełnieniu przesłanek wymienionych w ustawie o pomocy społecznej.

Tabela nr 5. Świadczenia według powodu przyznania

powód przyznania pomocy	2022		2023		2024	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie
ubóstwo	584	864	550	826	528	785
sieroctwo	0	0	0	0	0	0
bezdomność	104	110	119	129	109	117
bezrobocie	343	563	410	662	334	560
niepełnosprawność	454	560	452	559	413	525
długotrwała lub ciężka choroba	781	955	765	969	722	872
przemoc domowa	14	35	7	26	13	32
potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	30	151	46	213	38	156
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	83	278	87	287	80	255
trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	18	20	27	36	16	20
alkoholizm lub narkomania	92	119	96	117	86	104
zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	8	19	15	21	17	23
- klęska żywiołowa lub ekologiczna - potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi - trudność w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	72	1870

Największą grupę odbiorców świadczeń pomocy społecznej stanowią rodziny, w których powodem trudnej sytuacji życiowej jest stan zdrowotny członków rodziny. W 2024 r. długotrwała lub ciężka choroba stanowiły powód przyznania pomocy w 70,92% rodzin korzystających z pomocy we wszystkich formach (72,2% w 2023 r.) oraz ubóstwo 49,85 % rodzin (51,9% w 2023 r.). Kolejne wiodące przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, tak jak w latach poprzednich, stanowią niepełnosprawność i bezrobocie.

3. Pomoc materialna

System świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej obejmuje największą grupę odbiorców. Rodziny korzystające z pomocy finansowej w 2024 r. stanowiły 65,71 % rodzin korzystających z pomocy społecznej we wszystkich formach. Odsetek ten jest niższy niż w roku poprzednim, kiedy wyniósł 67,3%, oraz porównywalny do roku 2022 gdzie wyniósł 65,65 %. Oznacza to nieznaczny spadek udziału pomocy finansowej w innych formach wsparcia w minionym roku.

Przyznawanie świadczeń na bieżące potrzeby rodziny jest rozumiane, jako wsparcie w prowadzonej pracy socjalnej mającej na celu usamodzielnienie klienta. Świadczenia finansowe udzielane są w szczególności w formie zasiłków stałych i okresowych, na realizację, których środki finansowe przekazywane są z budżetu państwa na zadania własne gminy w formie dotacji oraz zasiłków celowych, realizowanych ze środków pochodzących z dochodów własnych gminy.

Tabela nr 6. Świadczenia pieniężne w formie zasiłków

forma pomocy	2022		2023		2024	
	liczba		liczba		liczba	
	rodzina	osób w rodzinie	rodzina	osób w rodzinie	rodzina	osób w rodzinie
zasiłek celowy	611	897	627	927	569	836
zasiłek celowy specjalny	126	160	165	248	209	271
zasiłek okresowy	456	767	340	585	302	519
zasiłek stały	260	279	237	253	240	258

Spośród świadczeń pieniężnych największe wydatki ponoszone są na zasiłki stałe, wypłacane osobie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub stanu zdrowia. Przyznawane są w wysokości ustawowej, wynikającej z różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem. Zasiłek okresowy przyznawany jest w podstawowej, gwarantowanej wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem. Wypłacany przede wszystkim z powodu bezrobocia oraz długotrwałej choroby i niepełnosprawności. Zasiłek celowy adresowany jest do osób o najniższych dochodach, a zasiłek celowy specjalny do osób lub rodzin o dochodach przekraczających kryterium ustawowe, wypłacany w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Świadczenia te przyznawane są z przeznaczeniem na „zaspakajanie niezbędnej potrzeby bytowej”. Średnio na rodzinę korzystającą z zasiłku celowego przyznano w 2024 r. kwotę w wysokości 905,50 zł (1.135,00 zł w 2023 r.), a zasiłek celowy specjalny w wysokości około 1.235,50 zł (648 zł w 2023 r.).

Głównym kryterium uprawniającym do korzystania ze świadczeń rodzinnych jest przeciętny miesięczny dochód netto, w przeliczeniu na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się, który nie może przekroczyć kwoty 674 zł. Gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł. Ogółem w 2024 r. wydano 1.048 decyzji przyznających świadczenia rodzinne.

Na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych, kryteria dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych oraz wysokość tych świadczeń (z wyłączeniem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego), są weryfikowane co 3 lata. Ostatniej weryfikacji dokonano w 2021r.

Kwoty świadczeń rodzinnych wynoszą:

- zasiłek pielęgnacyjny – 215,84 zł miesięcznie,
- specjalny zasiłek opiekuńczy – 620 zł miesięcznie,
- zasiłek dla opiekuna – 620 zł miesięcznie,
- zasiłek rodzinny na dziecko do ukończenia 5 roku życia – 95 zł miesięcznie,
- zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 124 zł miesięcznie,
- zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 135 zł miesięcznie,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka – 1.000 zł,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400 zł miesięcznie, niezależnie od liczby dzieci pozostających pod opieką,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 193 zł miesięcznie, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 95 zł miesięcznie na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 90 zł miesięcznie, powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 110 zł miesięcznie,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 100 zł na dziecko,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania: na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła – 113 zł miesięcznie, na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła – 69 zł miesięcznie,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 1.000 zł,
- świadczenie rodzicielskie – 1.000 zł miesięcznie,
- jednorazowe świadczenie „za życiem” – 4.000 zł.

Tabela nr 7. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

forma świadczenia	liczba osób					
	2022		2023		2024	
	PL	UKR	PL	UKR	PL	UKR
zasiłek rodzinny	1454	175	1224	174	954	128
dodatek z tytułu urodzenia dziecka	38	1	36	1	25	1
dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	24	0	16	0	8	0
dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	126	6	130	19	101	16
dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	266	20	231	18	192	13
dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	161	1	161	4	154	5
dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	812	73	700	61	602	76

dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	14	0	9	0	6	0
---	----	---	---	---	---	---

Niezależnie od wysokości dochodu, przyznawane są:

- zasiłek pielęgnacyjny przeznaczony dla niepełnosprawnych dzieci do 16. roku życia, osób niepełnosprawnych w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osób niepełnosprawnych w wieku powyżej 16 roku życia legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia, osób, które ukończyły 75 lat,
- świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem wynikającymi z ustawy,
- świadczenie rodzicielskie, przysługujące rodzicom lub innym wymienionym w ustawie opiekunami dziecka, którzy nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego,
- świadczenie „za życiem” z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu.

Tabela nr 8. Pozostałe świadczenia rodzinne

forma świadczenia	liczba osób					
	2022		2023		2024	
	PL	UKR	PL	UKR	PL	UKR
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	169	4	111	8	80	5
zasiłek pielęgnacyjny	1239	7	1283	25	1306	39
świadczenie pielęgnacyjne	290	3	326	15	392	30
specjalny zasiłek opiekuńczy	6	0	3	0	0	0
zasiłek dla opiekuna	7	0	6	0	2	0
świadczenie rodzicielskie	129	15	110	26	95	14
świadczenie „Za życiem”	5		4	0	4	0

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również działania w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wobec dłużników alimentacyjnych.

Tabela nr 9. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wobec dłużników alimentacyjnych

rodzaj działania	2022	2023	2024
osoby korzystające ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego	289	251	216

Tabela nr 10. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych

rodzaj działania	2023	2024
informacja o przyznaniem świadczeniu	252	283
wezwanie dłużnika alimentacyjnego na wywiad	210	186
informacja w trybie art. 209 § 3 Kodeksu karnego	253	129
wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego	202	202

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy w 2024 roku

wniosek o przyłączenie do egzekucji	266	177
informacja o efektach działań	146	168
przeprowadzenie z dłużnikiem alimentacyjnym wywiadu alimentacyjnego oraz odebranie od niego oświadczenia majątkowego	38	30
przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, w szczególności pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	40	30
zobowiązanie dłużnika do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy	16	8
poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	21	11
sporządzenie zawiadomienia o wszczęciu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	39	35
zapytanie do komornika sądowego o wywiązywaniu się przez dłużnika alimentacyjnego ze zobowiązań alimentacyjnych przez okres ostatnich 6 miesięcy	39	35
decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	19	13
decyzja o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	13	12
zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa niealimentacji	20	13
wystąpienie o zatrzymanie prawa jazdy	9	6
wystąpienie o zwrot zatrzymanego prawa jazdy	2	8
korrespondencja z instytucjami i dłużnikami	282	269
przekazanie informacji gospodarczej do biura informacji gospodarczej	30	19

Wyплаcone świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz z zaliczki alimentacyjnej obciążają budżet państwa i zgodnie z przepisami powinny być zwrócone przez dłużnika alimentacyjnego. Wobec dłużników prowadzone są postępowania mające na celu wyegzekwowanie należnych zobowiązań. Na konto Ośrodka w 2024 r. z tytułu zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zaliczki alimentacyjnej uzyskano dochody w wysokościach zgodnych z informacjami uwzględnionymi w tab. 11 i tab. 12.

Tabela nr 11. Kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych w ramach funduszu alimentacyjnego

miejsce przekazania	2022 w zł	2023 w zł	2024 w zł
należności gminy wierzyciela	126. 849	132. 950	124. 695
budżet państwa	190. 272	199. 424	187. 043
odsetki	363. 287	370. 975	510. 737
łącznie	680. 408	703. 349	822. 475

Tabela nr 12. Kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych w ramach zaliczki alimentacyjnej

miejsce przekazania	2022	2023	2024
dochody gminy	25.247 zł	25.708 zł	14.832
dochody państwa	25.247 zł	25.708 zł	14.832
łącznie	50.494 zł	51.416 zł	29.664

Realizując pomoc materialną dla dzieci i młodzieży uczącej się, Ośrodek wypłaca stypendia szkolne oraz zasiłki szkolne. Stypendium szkolne jest formą pomocy dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna. Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, w szczególności pożaru, powodzi, ciężkiej choroby, pobytu w szpitalu, zgonu członka rodziny, kradzieży w szkole lub innego zdarzenia.

Tabela nr 13. Dzieci i młodzież ucząca się, korzystająca z pomocy materialnej

świadczenia	liczba osób					
	2022		2023		2024	
	PL	UKR	PL	UKR	PL	UKR
stypendia szkolne	248	96	198	155	150	92
zasiłki szkolne	31	1	21	0	5	3

W 2024 r. w ramach dodatkowych zadań Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował świadczenia:

- bon energetyczny na podstawie ustawy z 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz. U. z 2024r. poz. 859) dającej możliwość ubiegania się w 2024 r. przez osoby spełniające kryterium dochodowe o wypłatę bonu energetycznego. Świadczenie ma pozwolić częściowo pokryć płatności z tytułu energii elektrycznej. W 2024 r. świadczenia wypłacono 2 441 rodzinom, z 2 828 złożonych wniosków;
- refundacja kwoty odpowiadającej podatkowi VAT wynikająca z opłaconych faktur za dostarczone paliwo gazowe dla odbiorcy paliw, u którego głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi wpisanymi lub zgłoszonymi do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 21 grudnia 2022 r. albo po tym dniu w przypadku głównego źródła ogrzewania wpisanego lub zgłoszonego po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków oraz spełniającego kryterium dochodowe.

W 2024 r. złożono 438 wniosków, wypłacając świadczenia 362 rodzinom;

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od dnia 5 kwietnia 2024r. uruchomił wypłatę dodatku osłonowego, o którym mowa w ustawie z 17 grudnia 2021 o dodatku osłonowym (Dz.U.2023, poz. 759). Dodatek osłonowy stanowi element wsparcia dla osób najuboższych w celu eliminacji zjawiska ubóstwa i wykluczenia energetycznego. W 2024 r. złożono 1961 wniosków o dodatek osłonowy, wypłacając świadczenia 1661 rodzinom,
- jednorazowa pomoc dla obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, wypłacana w wysokości 300 zł do dnia 30 czerwca 2024 r., z przeznaczeniem na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. W 2024 r. złożono 76 wniosków, świadczenia wypłacono 110 osobom w łącznej wysokości 33.000,00 zł.

Ośrodek udzielał również pomocy osobom pokrzywdzonym w wyniku klęski żywiołowej – powodzi. W dniu 18.09.2024 r. zarządzeniem Dyrektora MOPS w Świdnicy został powołany Zespół do rozpatrywania spraw związanych z wnioskami o pomoc finansową w związku z wprowadzeniem stanu klęski żywiołowej na terenie Powiatu Świdnickiego. Do zadań Zespołu

należało w szczególności przygotowywanie informacji na temat możliwych form pomocy, opracowanie formularzy wniosków o pomoc, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji, przygotowywanie zestawień dot. wpływających wniosków oraz przekazywanie danych do zapotrzebowań na środki finansowe i sprawozdań z realizacji działań.

W 2024 r. do MOPS wpłynęło 135 wniosków dot. udzielenia pomocy finansowej na pomoc doraźną w wysokości 8000 zł, w tym 5 wniosków na zasiłek na remont albo odbudowę budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego, który został zniszczony lub uszkodzony w wyniku powodzi w wysokości do 200 tys. zł oraz na remont albo odbudowę budynku gospodarczego, który został zniszczony lub uszkodzony w wyniku powodzi w wysokości do 100 tys. zł. Wywiady środowiskowe w tych sprawach przeprowadzało 7 pracowników socjalnych. Dodatkowo dwóch pracowników socjalnych uczestniczyło w pracach komisji szacującej straty - powołanej zarządzeniem Prezydenta Miasta Świdnicy. W dniu 29.10.2024 r. członkowie komisji udali się pod adresy, z których wpłynęły wnioski dot. pomocy finansowej na remont budynków. W trakcie pracy komisji sporządzone zostały protokoły dot. oceny uszkodzeń budynku (przez PINB) oraz zostały przeprowadzone wywiady środowiskowe (przez pracowników socjalnych). Protokoły ocen uszkodzeń stanowiły dodatkowy dokument niezbędny do zakończenia postępowań w drodze decyzji administracyjnej. Do Ośrodka w 2024 r. wpłynęło również 21 wniosków na jednorazowy zasiłek losowy na cele edukacyjne w wysokości 1.000 zł.

Dodatkowo w siedzibie Ośrodka przyjęto 133 wnioski na zasiłki powodziowe w wysokości do 2.000 zł, które zostały przekazane do Wydziału Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego w Świdnicy w celu realizacji wypłaty świadczeń. Od dnia 1 października 2024 r. zasiłek ten został powiększony o kwotę 1000,00 zł w celu pokrycia kosztów zużycia energii elektrycznej lub paliwa niezbędnych do osuszenia pomieszczeń zajmowanych przez rodzinę lub osobę.

4. Pomoc niematerialna

Obowiązkiem gminy jest realizacja zadań, które zabezpieczają minimum bytowe, jak zapewnienie ubrania, jednego gorącego posiłku i miejsca do spania każdej osobie tego pozbawionej.

Pomoc niematerialna udzielana jest osobom starszym i niepełnosprawnym, z zaburzeniami psychicznymi, a także osobom, które ze względu na chorobę alkoholową lub inne uzależnienia mają tendencje do marnotrawienia środków publicznych. Realizowana jest w formie rzeczowej i instytucjonalnej. Świadczenia te nie są wypłacane w gotówce, lecz realizowane w formie zabezpieczenia ich kosztów u realizatorów.

Tabela nr 16. Świadczenia finansowe realizowane w formie niepieniężnej

forma pomocy	2022		2023		2024	
	liczba		liczba		liczba	
	rodzin	osób w rodzinie	rodzin	osób w rodzinie	rodzin	osób w rodzinie
schronienie	84	84	65	65	63	64
posiłek	275	496	293	543	251	422
usługi opiekuńcze	339	374	325	351	335	385
sprawienie pogrzebu	22	22	12	12	15	15

kierowanie do domu pomocy społecznej	115	115	127	127	126	126
--------------------------------------	-----	-----	-----	-----	------------	------------

Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom, które ze względu na stan zdrowia, wiek lub inną przyczynę wymagają pomocy osób innych, a są jej pozbawione z powodu samotności lub niemożności zapewnienia jej przez rodzinę, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zadanie realizowane jest przez opiekunki społeczne zatrudnione przez Ośrodek, w formie umowy zlecenia. Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Z usług opiekuńczych przyznanych decyzją korzystało 335 osób w ramach 63.018 godz. (65.845 godz. w 2023 r.). Odnotowano nieznaczny spadek zapotrzebowanie na tę formę pomocy. Średnio w ciągu roku na jedną osobę przyznano 188 godz. usług (średnio 203 godz. w 2023 r.). Osoby korzystające ze świadczeń ponoszą częściową odpłatność, w zależności od swojej sytuacji materialnej, na zasadach określonych uchwałą Rady Miejskiej w Świdnicy.

Część osób wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych korzysta z pracy wolontariuszy, realizujących pracę na rzecz świdnickich seniorów, w zamian za uzyskanie umorzenia zadłużenia czynszowego.

Tabela nr 17. Umorzenia zaległości wolontariuszom

umorzenia zaległości	2022	2023	2024
liczba osób skierowanych do prac w ramach wolontariatu	5	3	1
liczba osób, którym umorzono zaległości	1	1	0

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

Osoby wymagające całodobowej opieki kierowane są do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu: dla osób w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chorych, przewlekle psychicznie chorych, niepełnosprawnych fizycznie, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. Łącznie 126 osób skierowano do domów pomocy społecznej w 2024 roku. Liczba ta utrzymuje się na stałym poziomie (127 osób w roku 2023) a potrzeby związane z umieszczaniem w placówce są realizowane na bieżąco.

Mieszkania treningowe i wspomagane są formą pomocy społecznej, skierowaną do osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymagają całodobowej opieki. Gmina Miasto Świdnica dysponuje mieszkaniem wspomaganiem przy ul. Kopernika 9e/1, o łącznej powierzchni użytkowej 87,08 m², które obejmuje 3 pokoje mieszkalne, pomieszczenie gospodarcze oraz odpowiednio wyposażone pomieszczenia wspólne, tj. przedpokój, łazienkę i kuchnię. Pobyt w mieszkaniu chronionym ma na celu umożliwienie mieszkańcom samodzielnego funkcjonowania w środowisku, pod opieką specjalistów, w integracji ze społecznością lokalną.

Ponadto, Gmina dysponuje 20 mieszkaniem wspieranym i treningowym przy ul. 1-go Maja 23 w Świdnicy, przeznaczonymi dla 30 pełnoletnich mieszkańców, którzy również potrzebują wsparcia w codziennym życiu, ale nie wymagają całodobowej opieki. Placówka oferuje indywidualnie dopasowaną ścieżkę działań dla każdego z mieszkańców.

W 2024 roku w w/w mieszkaniach przebywało 32 osoby, w tym 3 osoby przy ul. Kopernika 9e/1. Z powodu skierowania do domu pomocy społecznej, śmierci, usunięcia za nadużywanie alkoholu, powrotu do środowiska rodzinnego lub zapewnienia schronienia we własnym zakresie, 10 osób zrezygnowało z tej formy wsparcia. Z tego grona, 5 osób usamodzielniało się dzięki otrzymaniu lokalu socjalnego z zasobów miasta Świdnicy.

Mieszkańcy ponoszą częściową odpłatność za pobyt w mieszkaniu, której wysokość zależy od sytuacji materialnej, na zasadach określonych uchwałą Rady Miejskiej w Świdnicy. W 2024 roku, z funduszy MOPS, poniesiono wydatki w wysokości 490.940,00 zł na pobyt w tych mieszkaniach.

Stosownie do zapisów ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia. W strukturach Ośrodka funkcjonuje ośrodek wsparcia w postaci Schroniska dla osób bezdomnych przy ul. Westerplatte 47, gdzie pomoc w postaci tymczasowego schronienia otrzymują osoby dotknięte problemem bezdomności, mające ostatni meldunek stały na terenie miasta Świdnicy. Schronisko zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej, a także codzienne wyżywienie oraz dostęp do pomieszczenia kuchennego umożliwiającego samodzielne przygotowanie posiłku i gorącego napoju oraz jego spożycie. Przyznanie prawa do niepieniężnego świadczenia z pomocy społecznej, jakim jest tymczasowe schronienie, następuje odpowiednio na wniosek po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydaniu decyzji administracyjnej. Schronisko dysponuje 30 miejscami, a pobyt jest odpłatny na zasadach określonych w uchwale Rady Miejskiej.

Dodatkowo od 11 grudnia 2023 r. do 30 kwietnia 2024 r. na terenie przyległym do schroniska ustawiono wynajęty kontener socjalny, w którym w godzinach 18:00-7:00 z noclegu mogły skorzystać osoby bezdomne będące pod wpływem środków psychoaktywnych. Prowadzenie ewidencji osób przebywających w kontenerze oraz nadzór nad jego funkcjonowaniem zlecono opiekunowi schroniska. Z noclegu w kontenerze skorzystało 60 osób.

W 2024 r. w schronisku przebywały 64 osoby, z czego 36 osób zrezygnowało ze schronienia z następujących powodów: 2 osoby skierowano do Domu Pomocy Społecznej, 5 osób powróciło do rodziny, 29 osób zrezygnowało z innych powodów. Ze środków MOPS w związku z prowadzeniem schroniska dla osób bezdomnych poniesiono wydatki w wysokości 889.587,00 zł. Obowiązkiem gminy jest zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

W 2024 r. w pieczy zastępczej przebywało 148 dzieci, z czego 20 dzieci umieszczono w 2024 r., w tym:

- w rodzinie zastępczej zawodowej przebywało 23 dzieci, w tym 0 umieszczonych w 2024 r.
- w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia opiekuńczego przebywało 2 dzieci, w tym 0 umieszczonych w 2024 r.
- w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało 37 dzieci, w tym 2 umieszczonych w 2024 r.
- w niezawodowej rodzinie zastępczej przebywało 26 dzieci, w tym 2 umieszczonych w 2024 r.
- w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 57 dzieci, w tym 16 umieszczonych w 2024 r.

Dzieci przebywające w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym w 2024 r. 3, w tym 0 umieszczonych w 2024 r.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, gmina ponosi odpłatność według następujących zasad:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2024 r. ze środków MOPS wydatkowano na pobyt dzieci w pieczy zastępczej łącznie 1.900.000,00 zł, w tym 1.084.403,00 zł za dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i 815.597,00 zł za dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych.

Najważniejszym zadaniem w pomocy środowiskowej jest praca socjalna, która skupia się na rozwiązywaniu problemów osób i rodzin, poprzez motywowanie do samodzielnego działania

i asystowanie w rozwiązywaniu problemów. Skierowana jest na przywrócenie zdolności osób i rodzin do samodzielnego funkcjonowania. Może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, czyli umowę dwustronną zawieraną przez pracownika socjalnego z podopiecznym w celu znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnej sytuacji życiowej klienta. Określa on uprawnienia i zobowiązania stron, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej podopiecznego. W 2024 r. kontraktem socjalnym objęto 112 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy zaangażowany był w pomoc osobom pokrzywdzonym w wyniku powodzi. Od początku wystąpienia stanu klęski żywiołowej na terenie Miasta, pracownicy Ośrodka przystąpili do udzielania pomocy Mieszkańcom Świdnicy. Początkowo prowadzili monitoring środowisk, które w wyniku zalania lub podtopień mogły zostać pozbawione podstawowych środków do funkcjonowania, między innymi żywności czy odzieży. Szczególną uwagę zwracano na osoby starsze, samotne i niepełnosprawne. W sytuacji kryzysu emocjonalnego związanego z wystąpieniem powodzi zapewniona została pomoc psychologiczna.

5. Pomoc specjalistyczna

➤ Poradnictwo specjalistyczne

Zadaniem MOPS jest organizowanie i zapewnienie poradnictwa specjalistycznego. Indywidualne konsultacje z psychologiem Ośrodka udzielane były w siedzibie przy ul. Franciszkańskiej 7, w Klubie Senior + przy ul. Słobódzkiego 19, w Dziennym Domu Senior + przy ul. Saperów 27, a także w mieszkaniach chronionych przy ul. 1 Maja 23. Psycholog Ośrodka udzielił wsparcia 98 rodzinom (173 osobom w tych rodzinach). Ponadto wsparcie o charakterze psychologicznym w postaci prowadzenia na rzecz mieszkańców Świdnicy interwencji kryzysowej oraz porad mających na celu wsparcie w wymiarze psychicznym społecznym świadczyły dwie specjalistki w wymiarze 40 godzin, udzielając wsparcia 23 osobom.

Ośrodek upowszechniał również informacje o innych miejscach, w których realizowana jest profesjonalna nieodpłatna pomoc specjalistyczna, prawna i psychologiczna, w formie ulotki opracowanej przez Ośrodek, na stronie internetowej: www.mops.swidnica.pl oraz na portalu społecznościowym facebook Ośrodka - PoMocna Świdnica: @pomocna.swidnica.

W ramach działań mających na celu zapewnienie wsparcia specjalistycznego klientom, w szczególności rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz uwikłanym w problemy uzależnień i przemocy domowej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zlecił w 2024 r. do realizacji nieodpłatnie na rzecz mieszkańców Świdnicy:

✓ Prowadzenie poradnictwa rodzinnego. Poradnictwo obejmuje wstępną diagnozę sytuacji i potrzeb rodziny, wspieranie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz ukierunkowywanie w dalszej pracy z psychologiem lub/i innym specjalistą. Udzielane było w oparciu o program wspierający rodzinę w jej funkcjonowaniu, opracowany przez terapeutę rodzinnego, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny. Spotkania odbywały się w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 2 od kwietnia do 20 grudnia 2024 r. W 2024 r. terapeuta rodzinny zrealizował 468 godziny konsultacji, w tym 415 konsultacji z osobami dorosłymi i 71 konsultacji z udziałem dzieci, w tym:

- udzielono 363 porady w ramach wsparcia i terapii rodzinnej, w tym 311 z udziałem osób dorosłych i 52 z udziałem dzieci,
 - zrealizowano 20 innych oddziaływań terapeutycznych dla osób dorosłych.
- Łącznie wsparciem objęto 78 rodzin (241 osobom w tych rodzinach).

Na realizację zadania w okresie od kwietnia do grudnia 2024 r. wydatkowano łącznie kwotę 70.200,00 zł.

✓ Warsztaty w formie spotkań organizowanych pod nazwą „Świdnicka Szkoła dobrych relacji”. Celem warsztatów było doskonalenie umiejętności tworzenia pełnych i satysfakcjonujących relacji zarówno w domu, jak i w pracy, doświadczenie siebie w relacji ze sobą i innymi osobami, odkrycie swoich wzorców komunikacji i budowania relacji, poznanie czym jest udany związek z drugim człowiekiem, nauka wyrażania siebie i swoich potrzeb w bezpieczny sposób. Zrealizowano 2 edycje, w wymiarze 12 godzin każda (4 spotkania po 3 godz.). W zajęciach udział brało 31 mieszkańców Świdnicy. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 15.120,00 zł.

➤ Wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Elementem pracy Ośrodka jest udzielanie wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom. Według rozeznania pracowników socjalnych, w 2024 r. pomocą objęli 216 osoby z zaburzeniami psychicznymi, w tym:

- 148 ze zdiagnozowaną chorobą,
- 68 bez diagnozy, z podejrzeniem występowania choroby psychicznej,
- 17 ubezwłasnowolnionych całkowicie z ustanowionym opiekunem prawnym,
- 8 ubezwłasnowolnionych częściowo z ustanowionym kuratorem.

Na zlecenie Ośrodka prowadzona była grupa wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich, przeznaczona dla osób cierpiących na depresję, zaburzenia psychiczne lub inne dolegliwości emocjonalne utrudniające funkcjonowanie w życiu społecznym lub osobistym oraz dla ich rodzin i bliskich. Celem jej prowadzenia jest wzmocnienie emocjonalne uczestników, nauka radzenia sobie w życiu z chorobą i jej kryzysami. Spotkania odbywały się w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7. W 2024 r. było to 42 dwugodzinnych spotkań, w których uczestniczyło od 5 do 20 osób. Na realizację zadania wydatkowano łącznie kwotę 10.080,00 zł.

Ośrodek prowadzi stały nabór kandydatów do bazy opiekunów prawnych osób całkowicie ubezwłasnowolnionych i kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych. Gdy zaistnieją okoliczności, w których wymagane jest objęcie opieką lub kuratelą podopiecznego, pracownik Ośrodka po przeprowadzeniu rozmowy z członkami najbliższej rodziny, lub kandydatem z bazy, przedstawia sądowi wniosek o objęcie opieką lub kuratelą przez wskazanego kandydata. Na żądanie opiekuna lub kuratora sąd opiekuńczy może przyznać stosowne wynagrodzenie. W 2024 r. pracownicy socjalni nie skierowali do sądu wniosków o przyznanie osobie ubezwłasnowolnionej opiekuna lub o ustanowienie kuratora.

➤ Asystent rodziny

Do zadań obowiązkowych gminy należy wspieranie i organizacja pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Koordynacja działań w tym zakresie odbywa się w oparciu o trzyletni Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica, opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2024 r. zadania realizowane były w oparciu o Program na lata 2024-2026.

Jeżeli z analizy sytuacji rodziny wynika taka konieczność, kierownik ośrodka pomocy społecznej zobowiązany jest przydzielić rodzinie asystenta. Pracę na rzecz rodzin realizowało 4 asystentów rodziny (4 etaty), zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Asystent rodziny to specjalista, którego zadaniem jest codzienne towarzyszenie rodzinie niepotrafiącej samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych. Pracownik socjalny przeprowadzając rodzinny wywiad środowiskowy i stwierdzając, że w rodzinie występuje problem opiekuńczo - wychowawczy lub uzyskując informację, że w określonej rodzinie taki problem występuje, wnioskuje o wsparcie rodziny poprzez przydzielenie asystenta, bez względu na dochód rodziny. Rodzina musi wyrazić zgodę na takie wsparcie i współpracować. Asystent pracuje również z rodziną, w której dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej. Jego praca skupia

się wówczas na tym, aby wspomóc rodzinę w stworzeniu przez nią warunków pozwalających na powrót dzieci do domu rodzinnego.

Na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, asystent rodziny pełni również funkcję koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, rodzin które oczekują oraz w których urodziło się dziecko niepełnosprawne. Wsparcie asystenta rodziny polega wówczas przede wszystkim na udzieleniu informacji o dostępnych formach wsparciach, reprezentowaniu kobiety przed instytucjami i urzędami oraz wsparciu w realizacji codziennych obowiązków i przewycięzaniu problemów wychowawczych. W przypadku zaistnienia okoliczności wskazanych w ustawie „Za życiem” należy wystąpić z wnioskiem do Ośrodka. Nie jest stosowana w tym przypadku procedura przeprowadzenia przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W 2024 r. asystenci rodziny wsparciem obejmowali łącznie 72 rodziny, w tym:

- w 2024 r. zlecono współpracę z 14 nowymi rodzinami,
- 36 rodzin do pracy z asystentem rodziny zobowiązał sąd,
- 2 rodziny, z 3 dzieci, objęta była wsparciem asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”, z tytułu niepełnosprawności dziecka,
- w rodzinach objętych asystenturą wychowywało się łącznie 136 dzieci,
- w rodzinach objętych asystenturą 29 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, w tym:
 - 24 dzieci zostało umieszczonych w pieczy w 2024 r.,
 - 1 dziecko powróciło z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej,
- na dzień 31 grudnia 2024 r. wsparcia asystenta rodziny wymagało 57 rodzin,
- średni czas pracy asystenta z rodziną wynosił 31 miesięcy, w tym praca asystenta rodziny z rodzinami odbywała się przez okres:
 - do 1 roku – 22 rodzin,
 - do 2 lat – 12 rodzin,
 - do 3 lat – 13 rodzin,
 - powyżej 3 lat – 25 rodzin, w tym 13 zobowiązanych do pracy z asystentem rodziny przez sąd,
- 15 rodzin zakończyło pracę z asystentem rodziny, w tym:
 - 4 rodziny ze względu na zrealizowanie planu pracy,
 - 6 rodzin ze względu na brak współpracy z asystentem,
 - 5 rodzin ze względu na zmianę miejsca zamieszkania.
- odbyło się 55 posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji rodziny objętej wsparciem asystenta rodziny.

W ramach ogłoszonego 22 grudnia 2023 r. przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej rządowego programu wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2024 r.”, Gmina Miasto Świdnica otrzymała środki w wysokości 78.363,77 zł z przeznaczeniem na wypłatę dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny, w wysokości do 200 złotych za każdy przepracowany miesiąc oraz pokrycie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny w wysokości 30% kosztów łącznych wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzeń poniesionych w 2024 r.

➤ Procedura „Niebieskie Karty”

Działania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej określał w 2024 r. Program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Miasto Świdnica na lata 2024-2030. Zadania w zakresie Programu są koordynowane przez MOPS w Świdnicy, który zapewnia również obsługę techniczną i merytoryczną Zespołu Interdyscyplinarnego w Świdnicy. Na Zespole spoczywa obowiązek realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w tym realizowanych przez grupy diagnostyczno-pomocowe. Zespół tworzą przedstawiciele podmiotów działających na rzecz pomocy osobom indywidualnym, rodzinom, grupom problemowym bądź

środowisku, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. W Świdnicy w 2024 r. zespół pracował w składzie jedenastoosobowym, wśród nich przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji, Szkoły Podstawowej Nr 6, SP ZOZ Powiatowego Pogotowia Ratunkowego, Fundacji Ładne Historie, Sądu Rejonowego, Prokuratury Rejonowej i Straży Miejskiej.

Praca interdyscyplinarna zapewnia kompleksowość oraz większą efektywność i skuteczność działań. Każdy z podmiotów wchodzących w skład Zespołu zobowiązany jest do działania w zakresie posiadanych kompetencji i uprawnień w oparciu o posiadane zasoby personalne i finansowe, w celu skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej. Ich sprawne współdziałanie pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia poszczególnych służb i instytucji. Do każdego indywidualnego przypadku powoływane są grupy diagnostyczno-pomocowe, składające się z pracowników instytucji wchodzących w skład Zespołu. Ich zadaniem jest diagnoza problemu, opracowanie i realizacja planu pomocy, monitorowanie sytuacji rodziny zagrożonej lub dotkniętej przemocą oraz dokumentowanie podejmowanych działań.

W 2024 r. odbyło się 7 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, na których omawiano m.in. tematy dotyczące oferty szkoleniowej dla służb uczestniczących w procedurze, bieżących zmian w ustawie, zapobiegania hejtowi wśród młodzieży, trudności w pracy z kobietami w ciąży będącymi pod wpływem środków psychoaktywnych oraz trudności w zapewnieniu wsparcia asystenta rodziny dla rodzin pochodzenia ukraińskiego. W ramach zadań Zespołu prowadzono procedurę „Niebieskie Karty” w 248 rodzinach, z czego 153 procedur „Niebieskie Karty” uruchomiono w 2024 r., zorganizowano 593 posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych.

W celu skutecznego udzielania wsparcia podopiecznym, Ośrodek stosuje metody pracy interdyscyplinarnej. Stale współpracuje ze specjalistami, w szczególności z placówkami oświatowymi, Komendą Powiatową Policji, kuratorami, w zakresie diagnozowania sytuacji i rozeznania potrzeb rodziny, planowania i realizacji pracy z rodziną oraz monitorowania wspólnych klientów. Odbywa się to poprzez spotkania, na których omawiana i konsultowana jest sytuacja rodzin, wymianę informacji, opracowywanie procedur, udział w szkoleniach oraz pracę w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego i Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy.

➤ Kluby Seniora

W 2024 r. w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonowały placówki wsparcia dla seniorów:

- ✓ Klub Seniora przy ul. Malinowej 2, oferujący 30 miejsc – w 2024 r. w zajęciach uczestniczyło 61 osób,
- ✓ Dzienny Dom „Senior+”, oferujący 130 miejsc – w 2024 r. w zajęciach uczestniczyło 139 osób,
- ✓ Klub Seniora Zarzecze, oferujący 40 miejsc – w 2024 r. w zajęciach uczestniczyło 20 osób,
- ✓ Klub Seniora na Osiedlu Młodych, przy ul. M. Kozara - Słobódzkiego 19, oferujący 60 miejsc – w 2024 r. w zajęciach uczestniczyło 186 osób.

Celem placówek jest aktywizacja i integracja uczestników ze środowiskiem lokalnym, budowanie nowych więzi, organizowanie wzajemnej pomocy, poprawa stanu psychofizycznego uczestników, poprzez korzystanie z oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej organizowanej w placówkach. Udostępniają one seniorom infrastrukturę pozwalającą na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego. W 2024 r. realizowano m.in.:

- działania kulturalno-oświatowe: udział w koncertach, wernisażach, wyjścia do kina, teatru,
- działania aktywizujące ruchowo: ćwiczenia ruchowe, piesze wycieczki, zajęcia taneczne, nordic walking, joga, pilates, biegnia, rower stacjonarny,
- aktywizację społeczną, w tym wolontariat, zbiórki, akcje charytatywne,
- terapię zajęciową: warsztaty manualne, zajęcia pobudzające psychoruchowo, gry planszowe

stymulujące procesy myślowe i pamięciowe,

- spotkania integracyjne i okolicznościowe,
- spotkania z psychologiem,
- działania edukacyjne w zakresie obsługi komputera, poszerzające wiedzę o zdrowiu, w zakresie bezpieczeństwa seniorów.

W 2024 r. w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025, uzyskano dofinansowanie z przeznaczeniem na realizację zadań placówek:

- - Klubu Seniora przy ul. Malinowej 2, w wysokości 61.920,00 zł,
- - Klubu Seniora na Osiedlu Młodych, w wysokości 123.840,00 zł,
- - Dziennego Domu „Senior+”, w wysokości 467.840,00 zł.

Zgodnie z założeniami Programu Wieloletniego „Senior+”, uczestnikami zajęć w placówkach są seniorzy, nieaktywni zawodowo, w wieku powyżej 60 lat. Objęci są również usługami socjalnymi, w formie zapewnienia ciepłego napoju, miejsca do odpoczynku, spędzania wolnego czasu, wsparcia emocjonalnego, pomocy w rozwiązywaniu trudnych sytuacji, w wypełnieniu dokumentów, udostępnienia komputera z dostępem do internetu oraz urządzeń wielofunkcyjnych, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, rejestracji do lekarza.

➤ Zadania publiczne Miasta zlecone do realizacji organizacjom pozarządowym

W 2024 r. MOPS nadzorował realizację zadania publicznego Miasta pn. „Pozyskiwanie i dystrybucja żywności”, w celu zapewnienia osobom i rodzinom w trudnej sytuacji rodzinnej wsparcia w postaci bezpłatnej żywności. Zadanie zostało zlecone Spółdzielni Socjalnej „MITOS” w trybie otwartych konkursów ofert, na podstawie Programu współpracy Gminy Miasto Świdnica z organizacjami. Dotacja przyznana w wysokości 70.000 zł została w całości wykorzystana. Żywność wydawana była przez Spółdzielnię Socjalną „MITOS”, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, realizowanego w celu zapewnienia osobom i rodzinom w trudnej sytuacji rodzinnej wsparcia w postaci bezpłatnej żywności. Rodziny potrzebujące wsparcia w tej formie kwalifikowane były przez pracowników socjalnych Ośrodka. W 2024 r. pomocą objęto łącznie 867 mieszkańców Świdnicy, którym wydano 21 różnych produktów spożywczych, w ilości 89.593 kg, o wartości ok. 410.144,40 zł.

➤ Pomoc obywatelom Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zorganizowano wsparcie psychologiczne dla dzieci i dorosłych, finansowane z budżetu państwa, realizowane przez osoby posługujące się językiem ukraińskim, w formie:

- ✓ indywidualnego poradnictwa psychologicznego, prowadzonego w okresie od stycznia do grudnia 2024 r. przez Katerynę Ursol w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz w szkołach podstawowych na terenie miasta. Koszt realizacji wyniósł 45.000,00 zł,
- ✓ zajęć psychoedukacyjnych dla dzieci, młodzieży, dorosłych pomagających rozpoznawać i rozumieć przeżywane emocje oraz uczących sposobów radzenia sobie z nimi, moderowanych przez pedagoga lub psychologa, realizowanych przez Fundację „Inicjatywa” w okresie od stycznia do czerwca 2024 r. Koszt realizacji wyniósł 39.900,00 zł.

Ośrodek zapewnia wsparcie tłumacza języka ukraińskiego na terenie placówki i poza nią, w sprawach, za które odpowiada. Ponadto osoba biegle władająca językiem ukraińskim udziela m. in. pomocy w obsłudze osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej, wspiera w sporządzaniu wniosków, pomaga w zrozumieniu treści formularzy i dokumentów.

6. Programy realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

➤ Korpus Wsparcia Seniorów na 2024 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował rządowy program „Korpus Wsparcia Seniorów” w zakresie tzw. „opieki na odległość” – w postaci opaski bezpieczeństwa. To nowoczesna forma sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, które czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Prosta w obsłudze opaska połączona jest z usługą operatora pomocy. W przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika, zapewnia połączenie się ze stale gotowym do interwencji ratownikiem medycznym, opiekunem medycznym lub pielęgniarką. W zależności od sytuacji zapewni on wsparcie emocjonalne przez telefon, poprosi o interwencję kogoś z najbliższego otoczenia seniora (rodzinę, sąsiadów, opiekunów), pracownika ośrodka pomocy społecznej lub wezwie służby ratunkowe. W ramach programu udostępniono nieodpłatnie 100 opasek, które wyposażone są w co najmniej 3 z funkcji: przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS, detektor upadku, czujnik zdjęcia opaski, lokalizator GPS, funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami, funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja). W 2024 r. z tej formy wsparcia skorzystało 92 seniorów.

W 2024 r. Gmina Miasto Świdnica otrzymała ze środków budżetu państwa dotację, którą wykorzystano w wysokości 44.914,30 zł.

➤ Opieka wytchnieniowa

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa”, którego celem było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi. Wsparcie to polegało na odciążeniu członków rodzin/opiekunów osób niepełnosprawnych, poprzez pomoc w codziennych obowiązkach, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w zabiegach higienicznych i toaletowych, wspólne spędzenie czasu wolnego, pomoc w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem. Ośrodek świadczył usługi opieki wytchnieniowej na rzecz 69 osób. Łączny koszt realizacji tego programu wyniósł 773.910,31 zł. i w całości został sfinansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.

➤ Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej

Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej adresowany do dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, a także osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym, albo orzeczenie równoważne, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności. Usługi asystenta w szczególności mogą polegać na: pomocy w wyjściu, powrocie lub dojazdach w wybrane przez uczestnika miejsce, zakupach z udziałem uczestnika, załatwianiu spraw urzędowych, nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami, korzystaniu z dóbr kultury, wykonywaniu codziennych czynności. Ze wsparcia w formie usług asystenckich w 2024 r. korzystało 47 osób. W 2024 r. Gmina Miasto Świdnica otrzymała ze środków budżetu państwa dotację, którą wykorzystano w wysokości 1.650.736,46 zł.

➤ Posiłek w szkole i w domu

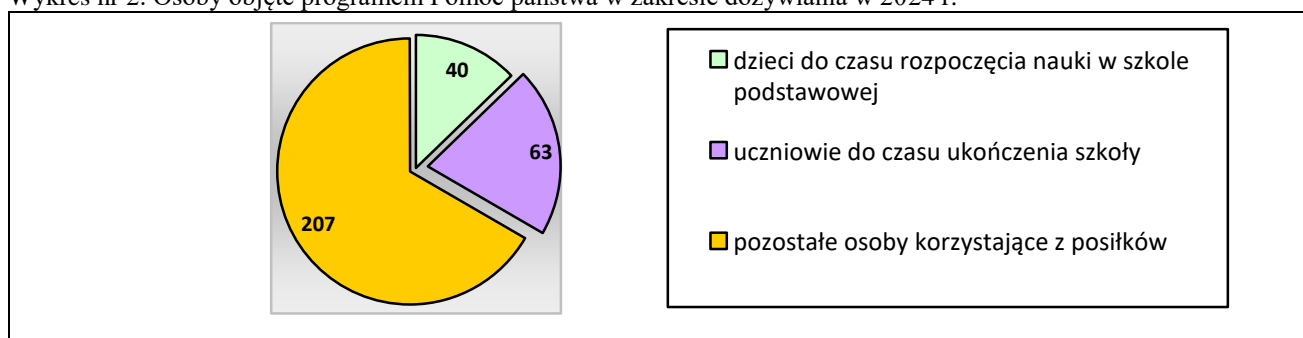
MOPS realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, finansując posiłki dla osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej. Dożywianie jest przyznawane osobom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200% kryterium dochodowego.

W 2024 roku:

- ✓ Programem objęto 310 osób, które korzystały z posiłków w formie pełnego obiadu.
- ✓ Dożywianie było prowadzone w ramach 20 punktów żywieniowych w mieście.
- ✓ Łącznie wydano 48.234 posiłki.
- ✓ Średni koszt jednego posiłku wyniósł 11,59 zł.

Wsparcie w ramach programu udzielane jest w szczególności dzieciom korzystającym z posiłków w żłobkach, przedszkolach i szkołach, aż do ukończenia szkoły ponadpodstawowej, oraz osobom znajdującym się w trudnej sytuacji, w szczególności samotnym, w podeszłym wieku, chorym i niepełnosprawnym.

Wykres nr 2. Osoby objęte programem Pomoc państwa w zakresie dożywiania w 2024 r.

W 2024 roku spośród ogółu osób korzystających z dożywiania, 33,23% stanowiły dzieci i uczniowie. W porównaniu z rokiem 2023, w którym udział dzieci i uczniów wynosił 42,2%, widać spadek o 8,97%. W szczególności podejmowane są działania przez pracowników socjalnych oraz pedagogów szkolnych, mające na celu objęcie dożywianiem dzieci i uczniów z rodzin wieloprotblemowych, z naciskiem na posiłki spożywane na terenie placówek edukacyjnych. Zasada ta zakłada, że rodzice nie pobierają posiłków na wynos, poza wyjątkowymi sytuacjami.

➤ Świdnica przeciw przemocy

Kampanię pod nazwą „Świdnica przeciw przemocy”, koncentrującą się na edukacji społecznej, mającej na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje cyklicznie. Ponadto w okresie od stycznia do marca 2024 r. MOPS kontynuował Projekt „Świdnica przeciw przemocy” w ramach konkursowego Programu „Sprawiedliwość”, będącego programem pilotażowego wdrożenia zintegrowanych programów zapobiegania przemocy domowej. Celem programu było przetestowanie rozwiązań prowadzących do poprawy wczesnej profilaktyki przemocy domowej i powstrzymania przemocy przed jej wystąpieniem, poprzez działania uwzględniające różne czynniki ryzyka związane z przemocą domową. W ramach Projektu uruchomiono Centrum dla Rodzin koordynowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i we współpracy z podmiotami pracującymi na rzecz mieszkańców Świdnicy w obszarze wspierania relacji i wczesnej profilaktyki przemocy i wdrażania modelu profilaktyki przemocy domowej na poziomie gminy.

W ramach Kampanii realizowano m.in:

- ✓ Konsultacje indywidualne dla dorosłych, prowadzone przez psychologa i terapeutę rodzinnego, w celu nauki stawiania granic bez przemocy, rozpoznawania potrzeb własnych i partnera, rozpoznawania własnych uczuć i emocji, adresowane do rodziców, par, współmałżonków,

partnerów, osób przeżywających kryzys, mających trudności w budowaniu relacji, ze środowisk zagrożonych przemocą w rodzinie lub w których jest uruchomiona procedura „Niebieskie Karty”. Psycholog zrealizował 74 godziny konsultacji, w których uczestniczyło 31 osób.

- ✓ Grupa wsparcia dla osób z doświadczeniem przemocy w rodzinie, przeznaczona dla osób, które doświadczyły lub doświadczają jakiegokolwiek rodzaju przemocy (psychicznej, fizycznej, seksualnej, ekonomicznej) o charakterze otwartym (po wcześniejszej konsultacji z terapeutą). W szczególności mająca na celu podniesienie poczucia wartości uczestników, poznanie własnych granic, mechanizmów stosowania przemocy, rozpoznania zagrożeń i sposobów ich unikania w kontaktach z agresorem, poznanie aspektów prawnych zjawiska przemocy, naukę funkcjonowania w relacjach po doznanych urazach, komunikacji bez przemocy oraz technik samoobrony. Grupa prowadzona była przez 2 terapeutów, a ofertę skierowano do osób, które same zgłoszą taką potrzebę, uczestników procedur „Niebieskie Karty” oraz osób motywowanych przez innych specjalistów do udziału w grupie. Spotkania grupy odbywały się w siedzibie MOPS przy ul. Franciszkańskiej 7, 2 razy w miesiącu. W 2024 r. zrealizowano 6 spotkań, w których uczestniczyły 3 osoby;
- ✓ Grupa wsparcia dla młodzieży, miała charakter otwarty (po wcześniejszej konsultacji z terapeutą), prowadzona w szczególności w celu nauki budowania relacji i komunikacji z innymi oraz podejmowania ról życiowych, rozpoznawania i radzenia sobie z emocjami, funkcjonowania w relacjach bez przemocy oraz budowania pewności siebie i poczucia własnej wartości. Zajęcia realizowało 2 terapeutów, a spotkania adresowano do młodzieży ze świdnickich placówek oświatowych, wymagającej wsparcia w budowaniu bezpiecznych relacji. Spotkania grupy odbywały się w siedzibie MOPS przy ul. Franciszkańskiej 7, 1 raz w miesiącu. W 2024 r. zrealizowano 3 spotkania, w których uczestniczyło do 5 osób;
- ✓ Warsztaty dla młodzieży świdnickich szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w zakresie podejmowania obecnych i przyszłych ról w związkach i nauki budowania dobrej, życzliwej i bezpiecznej relacji z drugim człowiekiem, prawidłowego porozumiewania się w relacjach bez przekraczania granic, w celu poprawy jakości komunikacji w relacjach, nauki negocjowania i rozwiązywania konfliktów bez przemocy, podejścia relacyjnego w związkach i wychowaniu dzieci. Zrealizowano 10 warsztatów dla 10 zespołów klasowych, w wymiarze 4 godz. każde spotkanie, łącznie 40 godz., w których wzięło udział 193 uczniów. Warsztaty prowadziło 2 trenerów z przygotowaniem pedagogicznym, posiadających ukończone szkolenie trenerskie, w zakresie mediacji, ochrony przed przemocą w szkole, zachowaniami ryzykownymi młodzieży oraz doświadczenie w pracy z młodzieżą i w prowadzeniu spotkań warsztatowych na terenie placówek oświatowych, w zakresie radzenia sobie z emocjami, budowania związków i relacji;
- ✓ Warsztaty „Szkoła dla rodziców i wychowawców”, których celem było wsparcie rodziców i wychowawców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą, ukierunkowanie na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli. Uczą otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią, relacji opartych na wzajemnym szacunku i współpracy, służących tworzeniu środowiska najbardziej wspierającego naturalny rozwój dziecka. Zajęcia odbywały się w siedzibie Miejskiego Centrum Wspierania Inicjatyw przy ul. Rynek 39-40, zgodnie ze standardami Szkoły dla Rodziców i Wychowawców Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, w formie 10 spotkań, po 4 godz. lekcyjne, łącznie w wymiarze 40 godz. dla każdej z grup. W 2024 r. zrealizowano 5 edycji części I warsztatów (udział wzięło 76 osób, z czego 58 ukończyło warsztaty). Warsztaty prowadziło 2 trenerów Programu, posiadających certyfikat realizatora programu wydany przez ORE, uprawniający do prowadzenia części 1, 2 i 3 Programu Szkoła dla Rodziców i Wychowawców oraz wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu Programu;
- ✓ Kampania społeczna:

przygotowano 4 filmy, trwające minimum 2 minuty, poświęcone działaniom związanym z realizacją Projektu, prezentującym ofertę Centrum dla Rodzin oraz sondy uliczne nawiązujące do prowadzonej kampanii społecznej. Filmy publikowano na profilu PoMocna Świdnica i w zakładce Centrum dla Rodzin na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, przygotowano projekty i wydrukowano plakaty, promocyjne teczki i billboardy oraz parasole, zawierające hasła promujące budowanie właściwych relacji między ludźmi i w rodzinie. Plakaty wyeksponowano na przystankach autobusowych, w autobusach komunikacji miejskiej oraz w budynkach użyteczności publicznej. Billboardy wyeksponowano na przestrzeniach rozmieszczonych na terenie miasta w 2 punktach. Teczki oraz inne materiały promocyjne przekazane zostały uczestnikom i realizatorom działań w projekcie oraz w trakcie organizowanych w mieście wydarzeń;

- ✓ Zakupiono zawieszki odblaskowe, którymi przystrojono „PoMocną Choinkę”. Rozbierając drzewko mieszkańcy Świdnicy mogli wziąć elementy odblaskowe i eksponować na elementach zewnętrznych ubioru stając się tym samym bardziej widocznymi o zmroku;
- ✓ Pracownicy Ośrodka uczestniczyli w Świętojańskim Pikniku, w dniu kończącym rok szkolny. Mieli oni możliwość porozmawiania z rodzicami i dziećmi m.in. o konieczności zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży w czasie rozpoczynających się wakacji, rozstrzygnięto konkurs plastyczny pod hasłem „Udane wakacje, bezpieczne wakacje”, najmłodszym uczestnikom zaproponowano udział w licznych zajęciach i animacjach, jak również prowadzono punkt informacyjny dotyczący profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy;
- ✓ Przeprowadzono dwie edycje warsztatów dla mieszkańców Świdnicy pn. „Świdnicka szkoła dobrych relacji”, których celem jest doskonalenie umiejętności tworzenia pełnych i satysfakcjonujących relacji zarówno w sferze prywatnej, jak i zawodowej, doświadczenie siebie w relacji z sobą i innymi osobami, odkrycie swoich wzorców komunikacji i budowania relacji, poznanie, czym jest udany związek z drugim człowiekiem, nauka wyrażania siebie i swoich potrzeb w bezpieczny sposób. Z tej formy wsparcia skorzystało 31 mieszkańców Świdnicy, każdy z nich otrzymał opracowany na potrzeby szkolenia notatnik. Jedna edycja to cztery spotkania po trzy godziny dziennie;

Działania w ramach Kampanii dofinansowane były z dotacji Ministerstwa Sprawiedliwości (w wysokości 15% dotacji) i środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2014-2021 (w wysokości 85% dotacji). Na realizację Projektu Gmina Miasto Świdnica uzyskała środki w środki w łącznej wysokości 388.520 zł, w tym kwotę 106.320 zł na realizację projektu w 2024 r.

➤ Akcja Zima

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej co roku prowadzi akcję skierowaną do osób bezdomnych przebywających na terenie Miasta, którzy odmawiają przyjęcia oferty pomocowej w formie schronienia i przebywają w niezagospodarowanych budynkach na terenie miasta. Głównym celem projektu jest zapewnienie bezpieczeństwa, a w dalszej perspektywie, zmiana sposobu postępowania osoby bezdomnej i jej powrót do życia społecznego. W ramach działań w projekcie:

- prowadzono akcję informacyjną na terenie miasta, w formie plakatów i ulotek informujących o miejscach świadczących pomoc, telefonach kontaktowych do instytucji pomocowych, które przekazano do instytucji, placówek ochrony zdrowia oraz umieszczono na przystankach autobusowych i w autobusach komunikacji miejskiej,
- miejsca niezamieszkałe, w których przebywają osoby bezdomne (np. pustostany, ogródki działkowe, tereny zielone) były monitorowane przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz w godzinach popołudniowych i w dni wolne od pracy przez świdnickiego streetworkera – pracownika Ośrodka, we współpracy z funkcjonariuszami Straży Miejskiej i Policji, w celu motywowania osób bezdomnych do zmiany sytuacji życiowej, wskazania miejsc pomocy, ale też dostarczenia żywności i gorącego napoju. W dniach od 16 do 23 grudnia 2024 r. przeprowadzono akcję „Wymiana ciepła” – przed budynkiem Miejskiego Ośrodka Pomocy

Społecznej przy ul. Franciszkańskiej 7 umieszczono wieszak, gdzie mieszkańcy Świdnicy zostawiali ciepłe kurtki i płaszcze, z których mogły skorzystać osoby potrzebujące.

➤ Świdnicka Karta Dużej Rodziny

Świdnickie rodziny wielodzietne, w których wychowuje się troje lub więcej dzieci, mogą uczestniczyć w programie polityki prorodzinnej pod nazwą Świdnicka Karta Dużej Rodziny, który został przyjęty uchwałą nr XXXIII/381/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 listopada 2013 r. W ramach programu wprowadzone zostały zniżkowe i promocyjne opłaty dla rodzin wielodzietnych za korzystanie z dóbr kultury, sportu i rozrywki, usługi publiczne oraz preferencyjne oferty pozostałych partnerów – przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, którzy wyrazili chęć przystąpienia do programu. W roku 2024 do programu przystąpiło 2 nowych partnerów oraz nikt z partnerów nie zamknął działalności. Na dzień 31 grudnia 2024 r. liczba partnerów programu Świdnicka Karta Dużej Rodziny wynosiła 90.

Osobami uprawnionymi do korzystania z przywilejów w programie są członkowie rodzin wielodzietnych, posiadający kartę w formie plastikowej, w skład których wchodzi jeden lub dwoje opiekunów oraz troje lub więcej dzieci do 18 roku życia, lub w przypadku dzieci uczących się do 25 roku życia. W 2024 r. wydano łącznie 1.110 kart – 221 rodzinom, w tym 396 dla rodziców/opiekunów i 714 dla dzieci. Od początku realizacji programu, tj. od dnia 15 stycznia 2014 r. przystąpiło do niego 683 świdnickich rodzin, w tym 47 rodziny wielodzietne po raz pierwszy dołączyły do programu w 2024 r.

Na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, świdnickie rodziny wielodzietne korzystają z programu ogólnopolskiego. Do programu przystąpiło 8.000 firm i instytucji z całej Polski, realizujących ofertę w ponad 37.000 miejsc.

Karty wydano łącznie 711 świdnickim rodzinom, dla 3.093 osób w tych rodzinach, w tym 1.130 rodziców/opiekunów i 1.963 dzieci. W 2024 r. do programu dołączyło 23 rodzin, łączna liczba osób w tych rodzinach wynosi 106, w tym 37 rodziców/opiekunów oraz 69 dzieci. W 2024 r. wydano 157 kart dla rodziców dorosłych już dzieci, którzy wychowywali przynajmniej trójkę dzieci. Łącznie od 2019 r. wydano rodzicom 1.269 kart.

Dokumentem potwierdzającym uprawnienie do korzystania z instrumentów przewidzianych w programach są Karty Dużej Rodziny, w formie tradycyjnej – plastikowej oraz elektronicznej – na urządzeniach mobilnych, wydawane na wniosek zainteresowanych rodzin. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej znajduje się stanowisko do obsługi mieszkańców Świdnicy w zakresie karty świdnickiej i ogólnokrajowej. Składanie wniosków o wydanie kart odbywa się w Ośrodku, gdzie drukowana jest Karta Świdnicka. Wydruk kart ogólnokrajowych, po rozpatrzeniu wniosku, Ośrodek zamawia w Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych w Warszawie.

➤ Świdnicka Karta Seniora

Świdniccy seniorzy mogą korzystać z programu polityki społecznej „Świdnicka Karta Seniora”, który został przyjęty uchwałą nr XXI/219/16 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 24 czerwca 2016 r. Program zapewnia zniżki i promocje na usługi kulturalne, sportowe, rekreacyjne oraz publiczne, a także preferencyjne oferty firm prywatnych, które do niego przystąpiły.

Na koniec 2024 roku liczba partnerów programu wyniosła 102. Uprawnione do korzystania z Karty są osoby powyżej 60. roku życia. W 2024 r. wydano 238 nowych kart, a od początku realizacji programu przystąpiło do niego 4 977 seniorów. Kartę można otrzymać w siedzibie Dziennego Domu „Senior+” przy ul. Saperów 27. Wnioski w imieniu osób mających trudności w poruszaniu się mogą składać ich opiekunowie, a odbiór karty może nastąpić w miejscu zamieszkania seniora. Karta jest imienna, bezterminowa, a jej posiadacz może upoważnić opiekuna do korzystania z niej, po okazaniu dokumentu tożsamości i stosownego upoważnienia.

7. Wiodące zadania do realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2025 r.

Określenie zadań do realizacji w 2025 r. opiera się na analizie aktualnych potrzeb, zasobów instytucjonalnych i kadrowych oraz diagnozie problemów społecznych, przy uwzględnieniu zmian w obowiązujących przepisach prawa. Na bieżąco gromadzone są dane dotyczące sytuacji osób i rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka oraz identyfikowane braki w zabezpieczeniu potrzeb mieszkańców w sferze socjalnej.

➤ Działania na rzecz rodzin z dziećmi, które doświadczają problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz są zagrożone wykluczeniem społecznym w ramach programu „Przyszłość Rodziną pisana”. Zadania realizowane w ramach projektu będą koncentrować się głównie na wzmacnianiu kompetencji rodziny. Wszystkie rodziny, które przystąpią do realizacji projektu zostaną objęte m.in. wsparciem asystenta rodziny oraz wielu innych specjalistów tj.: psychologów, pedagogów, mentora ds. rozwoju dzieci i młodzieży, animatorów, trenerów kompetencji społecznych i rodzicielskich, specjalisty ds. pracy środowiskowej. Wsparciem objętych zostanie 15 rodzin, na które składa się ok. 50 osób, w tym co najmniej 5 osób z niepełnosprawnościami. Z założeń projektu wynika, że co najmniej 8 rodzin poprawi swoje funkcjonowanie w zakresie społecznym, w obszarach: praca zarobkowa, sytuacja finansowa, wyniki edukacyjne, relacje w rodzinie, w społeczności, korzystanie z systemu wsparcia, spędzanie wolnego czasu, leczenie uzależnień, jeśli dotyczy. Projekt „Przyszłość Rodziną pisana” polega na skalowaniu Modelu wzmacniania kapitału społecznego rodzin „Wygrana rodzina”. Działania realizowane w jego ramach obejmują pakiet podstawowy (realizacja 2025 i 2026 r.), jednolity dla wszystkich uczestników oraz rozszerzony (realizacja 2026 oraz 2027 r.), który w wyniku przeprowadzenia pogłębionej diagnozy, zostanie dostosowany do indywidualnych potrzeb rodziny. Ponadto w ramach programu przez cały okres jego realizacji podejmowane będą działania dotyczące animacji pomocy sąsiedzkiej. Bardzo ważnym zadaniem, które obejmuje nie tylko czas trwania projektu, lecz również będzie kontynuowany po jego zakończeniu, jest utworzenie i działanie Lokalnego Systemu Wsparcia. W ramach systemu instytucje i organizacje (reprezentujące m.in. pomoc społeczną, oświatę, ochronę zdrowia, sąd, policję), które na wspólnych spotkaniach, szkoleniach i w ramach innych inicjatyw, będą wymieniać się informacjami, wzajemnie wspierać i doskonalić współpracę na rzecz świdnickich rodzin wymagających wsparcia, szczególnie zagrożonych dziedziczeniem biedy oraz wykluczeniem społecznym. Pracownicy w/w podmiotów nawiążą bezpośrednie kontakty (tel., mail), poznają swoje obowiązki i procedury obowiązujące w poszczególnych podmiotach. Nawiązane zostaną mniej oficjalne kontakty. Projekt w 100 % jest finansowany ze środków zewnętrznych.

➤ Rozszerzenie oferty na rzecz osób bezdomnych (wymagania ustawowe) poprzez:

- rozbudowę istniejącej infrastruktury Schroniska dla Osób Bezdomnych wraz z wyodrębnionym wejściem, w celu zapewnienia bezpiecznego schronienia osobom bezdomnym, będących pod wpływem środków odurzających, w okresach zagrażających ich życiu z uwagi na warunki atmosferyczne, możliwości zadbania o higienę osobistą i dezynfekcji dzięki dostępności do łazienki oraz pralni;
- zapewnienie osobom bezdomnym (w tym osobom po eksmisji) będącym w trudnej sytuacji zdrowotnej niezbędnego wsparcia poprzez poszerzenie oferty Gminy o schronisko dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi (rozbudowa schroniska) lub zlecenie takiej usługi organizacji pozarządowej.

- W związku z sytuacją demograficzną, w 2025 roku niezbędnym jest zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych oraz prowadzenie wsparcia towarzyszącego. Planowane jest sporządzenie i złożenie wniosku celem pozyskania środków służących uruchomieniu projektu pn. „Świdnicki Bank przyjaznych serc”. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez ten projekt dąży do zwiększenia ilości świadczonych usług zapewniających podstawowe potrzeby bytowe osobom korzystającym z w/w usług w miejscu zamieszkania o między innymi pomoc tzw. „złotej rączki”.

- Przeprowadzone zostaną testy dostępnych rozwiązań w zakresie elektronicznego systemu obiegu dokumentów w Ośrodku. Postępująca informatyzacja urzędów i zmiany w zakresie prawa wymagają wdrożenia systemu w jednostce. Zaplanowano przegląd dostępnych rozwiązań w w/w zakresie i przetestowanie wybranych aplikacji pod kątem kompatybilności z architekturą i systemami wykorzystywanymi w OPS.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Świdnicy

Violetta Kalin